

Sa Dragonera com a símbol

Durant la transició, a les Balears, l'anarquisme aportà la llavor del corrent sociològic i polític que esdevindria el més important moviment popular illenc: l'ecologisme.

L'illot de sa Dragonera és un mite per a l'ecologisme. També ho és de la victòria i, en si mateixa i paradoxalment, de la derrota de l'anarquisme. Victòria perquè foren els llibertaris els primers que aixecaren la bandera ecologista i que sapigueren ser avantguarda d'un moviment que ha guallat profundament en la societat balear. I derrota perquè per la pròpia naturalesa assembleària, desorganitzada (en el sentit de manca d'estructures orgàniques amb direcció i aparells de control), l'anarquisme no va ser capaç (si és que alguna vegada ho volgué) de treure rèultats a la seva gran victòria.

Sa Dragonera era, com és, un illot pràcticament verge, situat a la punta sud-occidental de Mallorca. L'any 1976 una empresa constructura, PAMESA,

presentà un projecte d'urbanització de luxe. Tot i les múltiples al·legacions davant de l'Ajuntament d'Andratx (terme municipal al qual pertany), tot semblava indicar que la urbanització es faria.

Paral·lelament, l'anarquisme organitzat a les Balears, la CNT, tenia una minsa presència. Cert és que en les manifestacions sempre era present. I que es feia notar en les mobilitzacions de l'any 1976. Però era una presència sobretot de carrer. En el sindicalisme, en la construcció i l'hostaleria, manaven les encara il·legals Comissions Obreres i les agrupacions de treballadors d'hostaleria que, liderades per Francesc Obrador, després serien la UGT. La CNT era al carrer. Un moviment de base, sense estructures, format per gent bàsicament jove.

Durant aquell 1976 dos grups àcrates anaren prenent consistència ("organització" no serveix per definir-los): un es deia Talaiot Corcat; l'altre, Terra i Llibertat. Tots dos eren formats per joves llibertaris que *passaven* de l'acció política i sindical, si bé havien tengut relació amb la CNT, i que estaven profundament imbuïts de la idea que el compromís cívic més important era la defensa de la natura. Consideraven el medi ambient seriosament amenaçat per un model econòmic basat en l'explotació del territori. Ningú no els feia cas.

Es reunien en un cafè obert aquell mateix any, amb el nom clarament identificatori de Talaiot Corcat. Allà confluïen amb intel·lectuals, professors, joves antisistema, algun artista... i tota aquella constel·lació de gent ideològicament, socialment i políticament molt diversa, anà prenent consistència unitària a través de l'ecologisme. La importància quantitativa era poca. No hi ha dades. No hi havia afiliacions. No hi havia carnets. Però no devien passar, i com a molt, de la cinquantena, tots plegats. Mentre els partits polítics participaven en les eleccions de 1977, els anarcoecologistes fixaven l'atenció en l'intent d'urbanització de sa Dragonera. Ningú no sap bé com ni a qui se li va ocórrer, però aquell estiu es decidí posar en pràctica allò de la tàctica tan estimada pels anarquistes: l'*acció directa*, i fixaren l'objectiu en l'illot. El 7-7-77 un grapat del joves àcrates d'aquests dos grups l'*ocupaven* per protestar contra la possible urbanització. Aquella petita història ja va ser narrada en aquest suplement i no cal insistir-hi: després de successives manifestacions i accions, liderades pel Grup Ornitològic Balear (GOB), els partits se sumaren a la defensa i l'illot se salvà, el 1983.

Però els anarcoecologistes ja s'havien esvaït. Va ser la seva victòria pòstuma. Ningú mai no els hi ha reconegut. El silenci i l'oblit va ser la única resposta.

Miquel Payeras